

תהלתך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

ע"י לימוד התורה בעניני הגאולה מתעלה לפענח
ומצב של גאולה, ומתחיל לחיות בעניני הגאולה,
מתוך ידיעה וחכמה והרגשה ש"תגה זה בא"

ראו עמוד 13

ערב שבת קודש פ' חוקת-בלק (באה"ק: בלק)
ה"י תהא שנת סגולה

שייח

ידי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"י"ר

בתסות:

'קרן המיליון'

שיע"י 'מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח'

Handwritten notes and signatures at the top of the page.

בניית יחידה והתחברותו כעמדה זו בידי המזכיר... פרסום ראשון

נוסחה קרה - יש לומר אז איך בעתיד המאגלה עצמה איך... פרסום ראשון

פרסום ראשון - פרסום ראשון - פרסום ראשון... פרסום ראשון

3 דבר מלכות - פרסום ראשון בלה"ק

בסיומם של יובל שנים ממחיל סדר עבודה חדש / משיחת י"ב תמוז החדשליז

9 זמן הגאולה כמה אפשר לצמצמה? / פרשת השבוע באור הגאולה

12 וילחום מלחמת ה' - וינצח! - פרסום ראשון בלה"ק מה"קואליציה" איכפת להם, ומחדת בכלל לא? / שיחה בעניין שלמות העם

13 המעשה הוא העיקר "לחיות" בענייני גאולה ומשיח / הוראות למעשה בפועל

14 כת"ק - פרסום ראשון חסיבה להתעוררות ב"ב תמוז - כשתל בשבת - ולא ב"א / צילום מהגרת הרבי

מערכת "יחי המלך"

במסגרת: "מספרה משיח" שע"י "אגודת חסידת חב"ד" בארה"ק, תחת נשיאות ב"ק אד"ש מרה"מ יוצא-לאור על-ידי: תלמידי ה"קבוצה", "חייילי בית דוד", ישיבת תורת"ל המרכזית, "בית משיח" 770 סניף ארה"ב: 11213, Brooklyn, NY #38, Kingston Ave. 778-6670 (718) טלפון: 26385 • טלפקס: 840-3153 (04) סניף ארץ הקודש: שביל האמונה 9/1, קרית-שמואל; מיקוד: 26385 • אינטרנט: yeh@netvision.net.il • דואר אלקטרוני: http://www.moshach.net/blind

מופץ לשלוחים בארץ ובעולם על ידי הרה"ח ר' חיים ויגן לע"ג אמוג, מרת חתל בת ר' אברהם ליפא רויזיל, נפטרה ביום ד' סיון ה'תשנ"ט, תנגבה.

בסימנים של יובל שנים מהחיל סדר עבודה חדש

כאשר חולפים יובל שנים, ישנו הענין של "אפקענתא דמלכא" – שהקב"ה נרתן מלמעלה סייע והצלחה שבאים מצד ענין היוכל; אך ביחד עם זה צריכה להיות גם "אש מן החדוסי" – שהאדם מלכתחילה עושה זאת באופן שמשנת היובל מתחיל סדר עבודה חדש • אשר עד היובל הי' בבחינת "מהלך", בהדרגה ובערך לעבודה שהיתה בשנה שלפני זה, משא"כ כאשר מסתיימת שנת היובל ומתחילה השנה החדשה לאחר היובל – נעשית "קפיצה" ודילוג בכל ענינים אלה, ומתחיל סדר עבודה חדש שלא בערך לעבודה שהיתה עד אז •

תרגום הפשי משיחת י"ב תמוז ה'תשל"ז – בלתי מוגה*

בפרסום ראשון בלשון הקודש – בעריכת מערכת "יחי המלך"

שבתב, בגלוי, קשור עם מנין אחיד לכל ישראל כולם; ולא שאצל כל אחד מתחילים לספור את השנים, וכאשר מגיעה אצלו שנת החמישים היא נהיית שנה מיוחדת (כפי שמוצאים בנוגע ל'אספה לה"ג) – אלא ישנו מנין אחד לכלל ישראל כולו, מנין שביחוד קובע וסופו את השמטות ואח"כ יובלות

וירדוע המולוקות⁴ האם מנין השמטות והיובלות תלוי זה בזה, כלומר, האם דורקא כאשר מוגים יובלות אז מוגים שמטות, או

א. כל המדובר לעיל' בנוגע ל"ב י"ג תמוז, שייך בכל שנה מאז הגאולה בשנת תרפ"ז עד שנה זו, אולם ישנם גם חודאות מיוחדות מכל שנה בפני עצמה, ועד"ז ישנה כעת חוראה מיוחדת בנוגע לשנת תשל"ז:

בשנה זו נמלאו חמשים שנה מאז הגאולה בשנת תרפ"ז, שחמשים שנה נקראים "אעולם"², ותקופה גדולה ומיוחדת.

אף ישענין היובל שמוציאים בתורה

פ"ד ה"א, משפטים כא, ג. קודשיון טו, א. מפלחת ורש"י עה"פ. ראה בחר בת, לב.
3) מצורע טו, בת.
4) ראה תורת"ה מע ערכיך לב, ב.

הסליכה להתזעדות כ"ב תמוז - לשחל כשבת - ולא כ"ג

בקשר עם חג הגאולה י"ב תמוז שחל בשבת זו, מובא בזה צילום נדיר מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על קטע מדבריו בשיחת ש"פ חוקת-בלק, י"ב תמוז ה'תשמ"ז בביאור סיבת ההתזעדות ב"ב תמוז ולא ב"ג כבכל שנה

להלן פיענוח הכת"ק (בא בהדגשה):

בראש הדף כתב כ"ק אד"ש מה"מ למנוחים: ראה שבלה"ק.

והוסיף: מהי החוספה בת"ל (נוסף על חוספה [אינו ברור] בארילות וכו').

בקטע המתחיל "דער אלטער רבי": מחק הרבי את התיבה "וי"ל" וכתב: הי"ז בצידו הימני של העמוד כתב הרבי: [אינו ברור בכתי"י שלפנינו].

להלן כל הקטעי שלאחוריו עם פיענוח הכתי"ק:

וויבאלא אז יעדער זאך אין קדושה איז כולל פון נאך עניני קדושה, איז אויך א י"ט מד"ס כולל אין זיך אויך די מעלה פון א י"ט מה"ת, וע"ד כל דתיקן רבון כעין דאורייתא תיקן (פסחים ל, ב. ושי"ג), און אן ענין מה"ת איז כולל אין זיך דברי סופרים, וכמוד"ל דליכא מילי דלא רמזי באורייתא () – איז דערפון מובן, אז דער חג הגאולה פון י"ב-י"ג תמוז אע"פ שבכללות הוא ע"ד יו"ט מד"ס האט אין זיך אויך מעצ"י י"ט מה"ת, שנקבע ביים שנגעשה חנס, ובמילא איז מובן [אינו ברור] אז י"ב תמוז כולל אין זיך אויך י"ג תמוז.

* מובא בקשר עם יובל שנים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א (יו"ד שבט תשי"י – תשי"ס).
1) "שיחות קודש" תשל"ז ח"ב ע' 191 ואילך.
2) שמאל א, א, כב ובפרש"י שם. ירושלמי ברכות

הם דיברו בשמו של רב שאמר שנסע לשם וחזר ואמר שהכל בסדר, ומתברר שזה לגמרי חזף האמת משום שרוב זה נמצא כאן בניו יורק, וכאשר הוא חזר אמר בפירושו שמה שראיה שם הרי זה ממש "שומו שמים", שבמילים "שומו שמים" משתמשים כדי לתאר מצב נוראי ("א מרדא-דיקע מצב"), ורב זה אמר שהמתרחש שם הוא "שומו שמים"...

והם נעמדים בארץ ישראל ואמרים שהוא נסע לשם וחזר ואמר ש"הכל בסדר"... הרי אותו הרב שנמצא כאן מספר בדיוק את כל הפרטים שקורים שם, וכאשר מבקשים מהם לספר את המתרחש שם הם אינם מספרים, משום שאין להם מה לספר, ולכן הם עונים סתם ש"הכל בסדר"*

(תרגום חפשי משיחת ש"פ חוקת-בלק, י"ב תמוז ה'תשל"ב - בכתי מוגה)

(* חלקה השני של שיחה זו יופיע א"ת בגליון הבא שייצא לאור לש"ס פנימה.

"לחיות" בעניני משית וגאולה

..ע"י המדובר בתקופה האחרונה בנוגע להוספה המיוחדת בלימוד התורה בעניני גאולה

ומשית - לא (רק) בתור "סגולה" למהר ולקרב ביאת המשיח והגאולה, אלא (גם) בהעיקר כדי להתחיל "לחיות" בעניני משית וגאולה, "לחיות עם הזמן" דימות המשיח, ע"י שהתשל נעשה ממולא וחדור בהבנה והשגה בעניני משית וגאולה שבתורה, ומתשל מתפשט וחדור גם ברש הלב, ועד להנהגה בפועל במחשבה דבור ומעשה באופן המתאים לזמן מיוחד זה, שעומדים על סף הגאולה, ומראים באצבע ש"הנה זה (המלך המשיח) בא".

..ובנוגע לפועל - למרות ה"שטרודים" שבדבר בתקופה האחרונה בשונה זו, תהא שנת נפלאות אראנו, לאחרי ראית הנפלאות המעידות שזוהי ה"שנה שמלך המשיח נגלה בו", ראים שישנו קושי ("עס קומט אן שווער") להחדיר הכרה וההרגשה שעומדים על סף ימות המשיח ממש עד שיתחילו "לחיות" בעניני משית וגאולה.

.. והצעה לזה - ע"י **לימוד התורה** בעניני משית וגאולה, כי, בכח התורה (הכמות של הקב"ה שלמעלה מהעולם) **לשנות** טבע האדם, שגם כאשר מצד הרגש שלו נמצא עדיין ח"ץ **מחוץ** לענין הגאולה (כיון שלא יצא עדיין מהגלות הפנימי), הרי ע"י לימוד התורה בעניני הגאולה מתעלה למעמד ומצב של גאולה, ומתחיל **לחיות** בעניני הגאולה, מתוך ידיעה והכרה והרגשה ש"הנה זה בא".

(מסעים משיחת ש"פ רב, י"ז תמוז ה'תתש"א - מוגה)

כשתי הדיעות בזה⁷, עד שישנה דעה⁸ שאצלי זוהי שבת מן התורה.

עד"י מוצאים גם בענין הויבל בנוגע ללי - "עולמו של לוי המשיים שנה"⁹, והרי מנין זה אינו עובר שבט לוי כולו, אלא לכל לוי בפני עצמו.

וכפי שלומדים זאת משמואל הנביא שהי' לוי¹⁰, ונאמר עליו בפסוק "ישב שם עד **עולם**"¹¹, שזה התחיל "כאשר נמלתי"¹², כשמלאו לו כ"ד חדשים - שנתתיים. אמרים על כך שמה ישב בשילה "עד עולם", והיות שימי חייו היו ג"ב שנה - מכאן רואים ש"עולמו של לוי המשיים שנה"¹³.

שהו גם משי"כ בנוגע לעבודת הלויים "ימנו המשיים שנה ישוב מצבא העבודה ולא יעבד עוד" (אלא רק "זשרת את אחי . . . לשמור משמורת"¹⁴), היות ועולמו של לוי הוא המשיים שנה, ומכך רואים שישנו ענין חיובל הקשור עם כל לוי בפריס.

ג. בנוסף, מוצאים ענין של "ויבל" הקשור עם **מאורע** מיוחד - כפי שבעל הגאולה כתב בהקדמה ל"קונטרס החלצי"¹⁵, בשעה שהדפיס את המאמר הידוע מאבי ד"ה "רחלצו מאתכם גו"¹⁶, **תמישים שנה** לאחר אמירת המאמר בפעם הראשונה -

כותב הוא באותו מכתב, שזוהו מה שנואמר בזרח¹⁶ על הפסוק בפרשת בהר¹⁷ "שנת

שמנין השמיות יכול להיות אף ללא מנין היובלות, אך עכ"פ הן שמיות והן יובל הינן מנין אחיד עובר כל אחד ואחד מבי ישראל.

ונוסף לזה, הרי הענין דשמיות ויבל תלוי בבמה תניאים: שמיות - קשורה עם מצוות התלויות בארץ (עם ארץ ישראל דוקא), עאכ"כ יובל - שבאריך ישראל גופא צריך שיחי' "כל יושבי" על"ם"¹⁸ -

משא"כ כאן מדובר ארדות "ויבל" הקשור לכאורה עם אדם יחיד, ואצל אדם זה גופא הרי זה קשור עם מאורע מיוחד שהיה במשך ימי חייו.

אעפ"כ, מוצאים ענין דוגמתו אשר גם בו ישנו הענין של המשיים, וכדלקמן.

ב. כשם שישנו מנין אחיד של שמיות עובר כל ישראל, ישנו גם מנין של שמיות הקשור עם ענין פריס - בנוגע ל"עבד עבר" שצריך להיות "שש שנים יעבד ובשביעית יצא לחפשי חנם"¹⁹, שמנין שמיות זו הוא מנין נפרד לפי השנים שלו.

על דרך זה מוצאים גם בענין השבת (יום השביעי מימי השבע) - שהיא מנין אחיד **"לכל** בני ישראל במושביתם" - שגם בה קיים מנין נפרד עובר יחיד לפי הימים שלו, במקרה ש"הי' מהלך במדבר ואינו ידע אמתי שבת (הדין הוא ש)מנה ששה ימים ומשמר שבת אחד", או "משמר יום אחד ומנה ששה", יום

12 שם כ"י.
 13 וראה פירש"י שם.
 14 בהעלותו מ כה-כ.
 15 תפס גם סבה"ע חרי"ט עי רמב.
 16 ח"א רצ, סע"ב.
 17 פת"י.
 18 ערכין שם.
 19 משפטים כא, ב.
 17 שבת סט, ב.
 18 ש"ת הרשב"ה ח"א סל"ג.
 19 רישלמי ברכות פ"ד ח"א.
 10 ראה פירש"י ש"א א, א.
 11 שם כב.

בנוגע להחפסת קונטרס "החלצו" – שיש בה ענין חיובל, מובן שפסק זה הוא גם בנוגע לעצמו.

וכתורת הבעל-שם-טוב הידועה²¹ על המשנה²² "נפרעין מן האדם מדעתו ושלא מדעתו", שמקשר זה עם המשנה²³: "לפני מי אתה עומד לתן דין וחשבון" – שכלאורח ה' צריך להיות הלשון "חשבון ו(אח"כ) דין" (קודם עושים אותו את החשבון, ואח"כ נותנים את הדין), ומדוע נאמר "דין וחשבון"?

מקשר הבעש"ט שתי משניות אלה ומבאר שכאשר רוצים להעניש את האדם על מעשה מסוים, מספרים לו על מקרה דומה שקרה עם מישהו אחר, ושרואלים אותו מה נראה לו – איזה עונש מגיע לו על כך? ובשעה שההוא פוסק את הדין על השני, עושים אותו את החשבון – שגם הוא עשה את אותו דבר ובמילא מגיע לו אותו עונש שפסק על השני (שלבן הסדר הוא קודם "דין" (שהוא פסק על השני) ואח"כ "חשבון" (לגביו)).

וזו מה שהמשנה אומרת "נפרעין מן האדם מדעתו ושלא מדעתו" – שכאשר הוא פוסק על השני את העונש "מדעתו", איך "נפרעין" . . . **שלא מדעתו**, זאת אומרת: איך שבנוגע אליו הוא אינו מודעה מהעניש (ש"לא מדעתו"), בכל זאת נפרעין ממנו, משום שכן פסק על השני ("מדעתו").

ואם כך הוא בנוגע לענין העונשין – עאכ"כ בנוגע ל"מחר טובה מרובה כו"²⁴, ובענייננו: היות ובעל הגאולה אמר על ענין של

החמשים שנה יובל היא" – "מאי "יובל"? כמה דאת אמר!¹⁸ על יובל ישלח שרשיו", ש"יובל" הוא אותיות "יובל".

וביאר קשר העניינים – יובן בהקדים דברי המדרש¹⁹ על הפסוק "אפן ממצרים תסייעו"²⁰, שדרכו של אפן (ובבלל אילן) שכדי להשיביו יש לעקרו ממקום נטיעתו ולנטעו במקום אחר, ודווקא אז הוא משיביו.

ועפ"ז מובן הקשר בין פירוש הפשוט בפסוק – זריעת אילן על נהל טוב הנקרא "יובל" (כדי להשיביו), לבין פירוש הזוהר – אשר שבת האילן קשור גם עם (ומתבטא במיוחד כאשר עברו) יובל שנים מאז שנטעו את האילן מחדש.

ומכאן רואים שני ענינים: (א) **מנין יובל** התלוי באילן **פרטי**, (ב) באילן הפרטי מופא, מנין היובל תלוי **בפרט** מסויים – מאז שנטעו אותו "על יובל", ולכן משורה בעל הגאולה את הדפסת "קונטרס החלצו" – **יובל שנים** לאחר שונאמר לראשונה – להנאמר בוהר:

מאחר וזוה קונטרס מאביו, אשר אביו הרי אמר כו"כ מאמרים, הדפיס כמה קונטרסים ועשה כו"כ פנקלות במשך ימי חייו – אעפ"כ בנוגע לפנקלה של קונטרס זה, ישנו תוכן מיוחד והצלחה מיוחדת בשעה שמגיעה **שנת היובל מאז אמירת המאמר**.

ד. מזה מובן בנוגע לעניינו – יובל שנים לגאולה בפנים הראשונה: היות ובעל הגאולה עצמו פסק – כאמור

18 (ידמ"ז, ת, 18)
 19 (שמול"ד פמ"ד, א, וב"מ, 19)
 20 (תהלים פ, ט, 20)
 21 (כפ"ט החספת אות פט, וראה לקו"ש ח"ד ע, 21)
 22 (אבות פ"א מט"ז, 22)
 23 (שם פ"א, 23)
 24 (סוטה י"א, א, וש"נ, 24)

מה"ק קוואליצ'ה" איכפת להם, ומזהדת בכלל לא!

בפרסום ראשון בלשון הקודש – בעריכת "יהי המלך"

א. [בנוגע ל"מיהו יהודי":] למרות מצב הגלות והחשך הכפול ומכופל – כיון שהקב"ה מאריך אף הוא מראה לנו הוראות ברורות, וכדלקמן.

לאחרונה נתגלתה שיטה חדשה, שאינה כתובה ב"תורת ה'", אלא – להבדיל – ב"תורת מארס":

כאשר צריכים לפעול ענין חשוב ומתעוררים בהם קשיים – יש להתפטר מתמפלגה, וזה יפעל שיזכרו לפעול את הענין.

ואח"כ נתרחבה השיטה עד כדי כך, שכאשר אחד רוצה להיות עסקן ציבורי עליו להחזיק תמיד בכיסו מכתב התפטרות מוכן, וכאשר יגיע ענין מסויים שיצריך את התפטרותו, הוא יוכל לשים מיד את המכתב על השולחן, להראות אותו קבל עם ועדה ולשים אותו באופן כזה שלא יוכל מיד לקחתו בחזרה, אלא מיד להתפטר לפני שיפעלו את הענין.

ולשיטה זו מסכימים כולם, מלבד (המפלגה של) הקומוניסטים והמפלגה של אילן האמרים שהם מדברים בשמם של מאה אלף יהודים דתיים, ושהם אלו החולקים עם ארץ ישראל ע"פ תורת ישראל.

וכאשר מישהו רוצה איזה ענין טוב, במקום שהם יעזרו לו לעשותו הם משמטים אותו מעשייתו.

ולד"ז כאשר כולם הסכימו להתפטר, איך כאשר הגיע תורם – הם טענו: היתכן, הרי יש קואליציה? כלומר, במקום שהם יטענו מה יהי' עם הדת הם טענו מה יהי' כאשר הקואליציה תצטרף, ועל הדת בכלל לא איכפת להם.

וכך הם ממשיכים עם השקרים שלהם למעלה משנתיים, ועתה כבר כולם יודעים את האמת, והם עצמם מודעים לכך שכולם יודעים שדבריהם שקר, ואעפ"כ הם ממשיכים בשקריהם.

ב. ולכאורה את מי הם מרמים? כידוע האמורה של אדמו"ר המהר"ש שאי אפשר לדמות אף אחד אלא רק את חטפשי, ואם-כן, את מי הם מרממים?
 וכפי שהי' בנוגע לפירשת גזרי וניה:

הכפתורים¹³, ו"קעמדי הכן כולכם"¹⁴ לקבל פני משיח צדקנו. ענין זה אמנם לא מובא בפשי"ז, ובמילא רש"י לא צריך לתרוץ קושיא הנ"ל ד"עד מתי" (כיון שנושאר רק לצמצא את הכפתורים); אבל בדרונו זה נתגלה ע"י התלמוד ותנן, תלמידי חכמים האמינתו שבדרונו, כ"ק מ"ח אדמו"ר נשיא דרונו.

במילא שואל עכשיו הילך – "עד מתי"?! הוא כבר צמצא את הכפתורים, והוא כל הזמן מצמצא, מצמצא ומצמצא ("עד האלט אין איין פוצץ", "פוצצט און פוצצט...") ונושה זאת בנימים (פסבועו של ליל) – ועדיין לא בא...

ג. ויה"ד שלא יצטרכו לצעוק "עד מתי" כיון שמיד בשבת זו הולכים כל בני ישראל מתוך ריקון, "בנערינו ובזקננו גו' בבנינו ובנוחתינו"¹⁵, לקבל פני משיח צדקנו,

ויהי עם משיח – הולכים בריקוד לארצנו הקדושה, "אראך אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"¹⁶, וכובשים את א"י בדרך הטבע ולא בדרך נס, כיון שזה בא לאחרי הננה ועבודה במזן הגלות, ובפרט ע"י העבודה ד"עשה כאן אראך ישראל"¹⁷,

ובראיין הקודש גופא – חוץ כא"א בריקוד לירושלים עיר הקודש, ולבית המקדש, עד לקדש הקדשים; כידוע שעבודת הכניסה לקדש הקדשים שייכת לכל יהודי¹⁸ – כיון שכל יהודי הוא מממלכת כהנים¹⁹, "כהנים גדולים"²⁰, ובמילא אצל כל יהודי שייכת העבודה של כניסתו כהן גדול ביום הכיפורים לקדש המקדשים – מצד בחי' יהודה ("אחת"²¹ בחי' משיח) שישנו בכל יהודי וכידוע הרא"א²² זאת על משיח צדקנו, כפי שזה מתואחד עם מפרשי זאת על כל יהודי, ובמ"א²⁴ מפרשים זאת על משיח צדקנו, כפי שזה מתואחד עם היהודיה שבזמן, "אחת בשנה"²⁵ (וה"פ), ויהודה שבמקום – קדש הקדשים.

וענין זה יהי מליד בתחלת גאולה העתידה – שהיא בדרומת הענין דיוח"פ²⁶ ע"ד שלימות הכפרה והטהרה שהיא בוה"פ, חמש טבילות²⁶ – כך גם יהי' בגאולה העתידה, "ודקדתי עליכם מים טהורים וטהרתם"²⁷, "זאת רוח הטומאה אעביר מן הארץ"²⁸; ועד"ז שיוח"פ הוא "קץ מחילה וסליחה לישראל"²⁹ – כך גם בגאולה העתידה הקשורה עם תשובה, "בבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותו ומיד הן נגאלין"³⁰.

וע"י גלוי החזירה של כל יהודי נפעל הגלוי של החזירה הכללית – משיח צדקנו³¹, בגאולה האמיתית והתלומה, ובמהרה במינוי ממש.

- (תרגום חפשי משיחת ש"פ ב'גמ, י"ד תמוז ה'תשמ"ז – בלתי מוגה)
- 23) מניש פ"פ.
 - 24) ירושלמי תענית פ"ד ה"ה. וראה רמב"ם הל' מלכים ה"א.
 - 25) (15) בא"י, ט.
 - 26) עקב יא' ב.
 - 27) (17) אג"ק ארמ"ק מוהר"י ע"ה פ"א ה"ה.
 - 28) (18) ראה "יחי המלך" קיד ע"ד 11 וזילד.
 - 29) (19) יתרו יט' ג.
 - 30) (20) בעה"ט עה"פ.
 - 31) (21) תה"ה ע"ד אחת – מוחות ית, א.
 - 32) (22) מאור עינים ס"פ פתחם. לקו"ש ח"ב ע"ד 599. ועוד.
 - 33) (23) מ"ק"מ קפ"ג, ב. ועוד.

האדם רק עד חיובל, כך שאין צורך להגיע לענין ד"אפקעו את דמלכא" – גזירת הפלך המפקעה את השעבוד – היות **ומלכותה** הוממכר הוא רק עד חיובל.

והתפקא-מינא בין שתי הדיעות לחלכה

- שהרי דרכה של תורה היא "המעשה הוא העיקר", דהיינו, ככל שהשקלא-איטריא והפלפול יהיו טובים, עמוקים ורחבים, צריך סוף כל סוף לדעת "מאי בנייהו", ולמאי נפקא-מינא בנוגע למעשה בפועל –

מביא ביה הרוגא-יב³² כ"כ נפק"מ, ומזה – מה חזין אם מר שדה בזמן שהיובל נהג, ואח"כ בטל היובל?

[כפי שהי' בזמן בית ראשון שאז לכל הדיעות הי' מנין היובלות, ואח"כ בטל. וכפי שרש"י בפירושו על התורה מפרש את הפסוק³³ "ואם יהי' היובל", "מכאן הי' ר"י אומר עתיד היובל שיפסק"³⁴].

באם נאמר שבשעיה שמכר את השדה מכר "לצמיותה", אלא שאח"כ כשנמני חיובל ישנו ענין של "אפקעו את דמלכא" – אם כן, היות והיובל בטל, נשארת השדה אצל הקונה, אבל אם נאמר שאין זה ענין של "אפקעו את

- 28) ב"מ קט"ו, א.
- 29) תובא במפעית-צפונות פ"א ס"ג.
- 30) מסעי ל"ג, ד.

מכיון שצריך

להיות "מעלין

בקודש" – הרי מוכן

שסדר העבודה החדש

הוא ביתר שאת ויתר

עוז מכפי שהיתה

העבודה ביובל שנים

שלפני-זה

ה. והנה, החצלהה

שקשורה עם ענין חיובל, ניתן לקשרה ולבארה על פי הדין של יובל בפשוטה, המדובר מפרשת בה':

הדין של יובל הוא שאז חוזרות הקניעות מהקונה למוכר, כמו שנאמר "ישבתם איש אל אחוזתו"²⁶, ועד"ז בנוגע לעבדים, שבשנת חיובל יוצאים לעבודתם²⁷, ובה ישנו שתי סברות:

א) שזהו, כלשון הגמרא²⁸ "אפקעו את דמלכא", כלומר שהקב"ה גזר והפקיע את השעבוד והקניין של השדה והעבד, שלפן חזרת השדה למוכר והעבד נהי' בן-חורין.

ב) התורה ציותה שמלכתחילה ימכר

- 25) תרפס ביה"ט תרפ"ח ע"ד קמו.
- 26) בהר בה' ג.
- 27) שם פ"א-ב.

1. והנה, להלכה, כיון שאי אפשר לעשות דבר והיפוכו, צריך להיות פסק דין ברור לפי דעה אחת (ולא לפי הדעה השנייה); אך כאשר מדובר אדות ענין בו יכולות להתקיים שתי הדעות, ואין זה דבר והיפוכו – איז אפשר לנקיט כשתי הדעות, כפי שאכן מוצאים מקדים בהם נוהגים לפי שתי חומרות בבת אחת (בתור חומרה והיזוי – משא"כ כשעושה ב' חומרות מפני שהדין הוא גם לפי דעה אחת וגם לפי דעה שניה, הרי הנהגה כזו מכנה הממור³⁴ "כסיל בחושך הולך"³⁵).

ועד"ז מובן גם בנוגע לענינים רוחניים, בהם יכולים לעשות לפי שתי הדעות. ובנוגע לענינו – יובל של ענין פורטי, ישנם בו שני הענינים הנ"ל, היות ו"אלו ואלו דברי אלקים חיים"³⁶.

כאשר חולפים יובל שנים, ישנו הענין של "אפקעדתא דמלכא" – שהקב"ה נתן מלמלה סיוע והצלחה שבאים מצד ענין הויבל; אך יחד עם זה צריכה להיות גם "אש מן ההדיוט" – שהאדם מלמלה עושה זאת באופן שמשנת הויבל מתחיל סדר עבודה חדש; ומכיון שצריך להיות מ'עגלין בקודש" – הרי מובן מסדר העבודה החדש הוא ביתר שאת ויתר עוז מכפי שהייתה העבודה ביובל שנים שלפניו.³⁷

2. והנה, לאופן העבודה הנ"ל יש קשר מיוחד עם העניין ד'עולמו של לוי חמישים שנה"³⁸.

ישנם מפרשים, אשר בעבודתו של כל יחודי ישנו דוגמת העניין ד"חמישים שנה"

דמלכא", אלא שמצד ציווי התורה הוא מוכר את השדה מלכתחילה לא לצמיחתו, ובלשון הכתוב "והואץ לא תמכר לצמיחתו כי לי כל הארץ"³⁹ – איז אין נפק"מ אם באמצע בטל הויבל, היות ומלכתחילה מכר את השדה רק לזמן מסויים.

והנה, אדות הראיות שגיבל הוא "אפקעדתא דמלכא" (ולא שהמכירה לכתחילה היא רק עד הויבל) היא מהחיל³² שיובל מפקיע דוקא קנין גמור, משא"כ כאשר מכר את השדה מלכתחילה רק לכמה שנים, הרי אפילו אם באמצע חל הויבל – אין הוא מפקיע את המכירה, מאחר והקנין לא ה' גמור (אלא לשינים ספורות בלבד).

וההסברה בזה היא, שהיובל מפקיע רק קנין גמור, ע"ז עונש שמועיל דוקא כאשר ה' שיעור גמור, משא"כ חצי שיעור אין העונש מועיל, ועד"ז בנוגע לנוד שאפשר להתיר רק כאשר ה' נוד שלם בכל מדוי³³, ועד"ז בנוגע לויבל]

ועפ"ז, בהכרח אי אפשר לומר שהמכירה של האדם מלכתחילה היא רק עד הויבל – שהרי במקרה זה אין זו מכירה גמורה, והיובל לא יפקיע את המכירה, דמאי נפק"מ אם מכר למספר שנים עד הויבל או שמכר למספר שנים עד לאחר הויבל, בכל מקרה הקנין אינו קנין גמור כנ"ל, ובמילא אין לויבל כח להפקיע את הקנין.

וזהו מוכר שיענין הויבל הוא "אפקעדתא דמלכא".

(34) עירובין נ, ב.

(35) קהלת ג, יד.

(36) עירובין נ, ב.

(31) בהר שם כג.

(32) ב"מ נט, א.

(33) ראה נדרים ג, א. שו"ע יו"ד סו"כ"א סי"ג.

כדי לברר את כל הניצוצות וה"חטאינו" של הנשמות הכלליות כו'.

אבל הבל חמש למקרא לא למד זאת, ויתירה מזו – זהו הפך השכל הפשוט של בן חמש למקרא, היות והוא יודע שכאשר אדם אחד חוטא, התיקון לזה הוא עונש (גלות) של אחד בגמור, ע"ז מ"ש "לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות"⁴⁰, ו(א"ל הוא שואל): "האישי אחד יחטא ועל כל העדה תקצוף"⁴¹?

ד. והביאר הוא:

דובר כמ"פ שבדרך כלל רש"י סומך על החזקה שהבן חמש למקרא זכר את מה שלמד לפני כן, ולכן לא צריך לחזור שוב על פירושו (מלבד פעמים בודדות שבהם ישנו טעם מיוחד, או בספר אחר, וכיו"ב).

ועד"ז בענינו: כאשר הבן חמש לומד בתחלת הפישה "הנה עם יצא ממצרים"⁴², הוא נזכר מדי כמה שלמד אודות גלות מצרים (וכפי שהוא אמר א"ז גם בסדר פסח) – "יבאמו לאבדם דיע תדע כי גר יהי זרעך בארץ לא להם ועבדים וענו אותם ארבע מאות שנה ואחרי כן יצאו ברכיש גדול . ודוד רביעי ישוב הנה"⁴³.

זאת-אומרת, שגלות היא לאו דוקא ענין של עונש, כיון שמדובר אודות זרעו של אברהם, יצחק, יעקב והשבטים, וח"ז לומר שמעני להם ענין של גלות – אלא זה בכדי ש"אחרי כן יצאו ברכיש גדול", כפי שה"י בפועל, וישאילו ממצרים כלי כסף וכלי זהב . וינצלו את מצרים"⁴⁴, הם לקחו את כל הכלי כסף וכלי זהב שהיו באין מצרים, "רכוש גדול" במשמיות, ולמכרו⁴⁵ ה"רכוש גדול" ברוחניות (ברור הניצוצות).

מק מביין הבן חמש, שכן הוא גם בנוגע לגלות זו העכשווית: אריכות הגלות אינה לשים עונש, אלא בגלל שהקב"ה רוצה ששני ישראל יקבלו את ה"רכוש גדול", ואיזה "רכוש גדול" – שלא בערד כלל ל"רכוש גדול" שה' ביציאת מצרים, כיון שאז לקחו רק את הענינים שהיו באין מצרים, משא"כ עכשיו צריכים לקחת את הענינים מכל העולם כולו; והבן חמש למקרא מבין, שכשם שהקב"ה הוא אין-סוף, כך גם ה"רכוש גדול" יכול להיות אין-סוף. לכן אורכת הגלות ל"ל הרבה, שלא בערד לאורכה של גלות מצרים, בכדי שבשני ישראל יקבלו "רכוש גדול" רב, וככל שהיא מתארכת יותר – זה מוסיף עוד יותר ב"רכוש גדול".

ה. לאחריו כתי' ל נשאת עדיין השאלה: "עד מתו"?... כמה השיעור?!

ואם בשביל ה"רכוש גדול" – הרי נוסף לזה שיעור בגלות מצרים טענו בני ישראל ל"אלא שונא בעצמנו"⁴⁶, היינו, שהם מוותרים על ה"רכוש גדול" העיקר לצאת מהגלות – הנה במינו אלא ישנו כבר בפועל ה"רכוש גדול" – ברוחניות, בעניני התורה ומוצותיה, "אין לנו שיעור אלא התורה הזאת", לאחר שישנו ריבוי הכלי גדול של מעשינו ועבודתינו בתנ"כ והפצת היהדות והפצת המעיינות חוצה.

וכפי שבעל הגאולה אמר – שכבר סיימו את כל העבודה, ולכשיי נשאר רק "לצמצח את

(10) לך לך טו, יג-טז.

(11) בא יב, לה-לז.

(12) ברכות ט, רע"ב.

(7) תעא כז, טז.

(8) קהר טז, כב.

(9) כב, ה.

כמה אפשר לצהצחזח?...

הנחה: "ועד הנחות התמלמיים". תרגום: מערכת "ידי המלך"

א. בפרשתנו על הפסוק "אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב דרך כרכב מיעקב גו' ומחן פאתי מואב" מפרש רש"י: "אך לא עתה הוא אלא לאחר זמן . זה דוד כו".

ובמפורש על הפסוק "יורד מיעקב והאביד שרוד מעיר" מפרש רש"י: "יעוד יה' משר לאחר מיעקב . . ועל מלך המשיח אומר כן, שנאמר בו וירד מים עד ים כו".

וצריכים להבין: הרי אם בנוגע לדוד המלך, שה' ארבע מאות שנה לאחר זמנו של בליעם [כפי שהרמב"ם מחשב בהל' בת הבחירה], מבהירים ש"לא עתה הוא אלא לאחר זמן", בנוגע ל"מלך המשיח", שגם לאחר אלפי שנים עדיין לא הגיע, ואפי' בזמנו של רש"י חלפו כבר 2000 שנה בערך מאז – עאכ"ל שיש צורך להבהיר ולומר: "לא עתה הוא אלא לאחר זמן"?

ב. ולזה ניתוספה קשיא חזקה יותר אצל הכן חמש למקרא: מדוע אכן משרה עדיין לא בא, לאחר שנים כה רבות?

אמנם הוא יודע שסיבת הנחות היא "מפי חטאינו", אבל לאחר שיעורכי חשבון כמה אנשים היו בזמן בית שני (שהרי יודעים בערך כמה אנשים היו אז), ואח"כ בכל דור ודור (בגלות) ניתוספו עוד יהודים (יותר או פחות, אבל בכל דור נוספו יהודים) שהגיעו לשמנה עשרה לחופה וכ"ג, וקיימו מצוות "פדו רבוב", במילא ניתוסף ריבוי של תורה ומצוות ומעשים טובים – ואפילו אם יאמרו שרובם היו חוטאים ופושעים, אך בודאי עשו תשובה ותקנו את ה"חטאינו" שהיו בתחילת הנחות, כיון שאפי' אם היו אלה חטאים רבים, לא יתכן שהתקנו יארוך זמן רב כל כך – כמעט 1000 שנה (מזמן רש"י) וכ"ז:ב

ובפרט כאשר משוים זאת לגלות בבל שהיתה שבעים שנה נגד שבעים שמלוטת שבטלן, כפי שהבן חמש למקרא למד קודם בפ' בחוקות⁴; במילא, שואל הכן חמש למקרא: אפילו אם נאמר שבבית שני היו הרבה יותר חטאים מאשר בבית ראשון – אבל עכ"פ הרי הם (החטאים) בערך מעט (לביט ראשון), ובפועל הוא רואה שעונש הנחות הוא שלא בעוד (למרי – לא רק פעמיים שבעים, שלש פעמים שבעים, אפילו לא שבע פעמים שבעים [= 490] (רש"י על חטאתיכם⁵) – אלא הרבה יותר!...

ואי אפשר לומר שבכל דור ודור ניתוספו עוד "חטאינו", ובמילא זה האריך את הנחות – כיון שאז לא מובן עבוד מה ממתין הקב"ה, באם כל דור מאריך עוד יותר את הנחות?

ג. והנה, הטעם לאירכות הנחות ע"פ פנימיות התורה הוא⁶ – כיון שהנחות בזמן הבית היו נשמות כלליות שבידו ניצוצות כלליים, משא"כ הנשמות בזמן הנחות הם נשמות פרטיות שיש בהם לברר ניצוצות פרטיים, לכן זה דורש הרבה יותר זמן והרבה יותר נשמות

(4) פירש"י כו, ל"ד-ל"ה.

(5) שם שם.

(6) תורה אור ושב כ"ג, ד.

(1) כ"ה, י"ז.

(2) שם י"ז.

(3) באשתי א, כ"ה, ט"ו, א.

את כל הפרטים בעבודת ה', שפורשים מהבלי העולם וכי' – הרי יש לזה שייכות מיוחדת ל"עולמו של לוי" שענינו הוא "לעמוד לפני ה' לשדחת".

ובזה גופא, כאשר חולפות **חמישים שנה** ומגיעים לסיום וחותם שנת החמישים, ש"הל הולך אחר החיזום⁴² – אז ישנו הן הכרזה וההחלטה **מלמעלה**, בדוגמת הענין של "אפקעתא דמלכא" ביזבל, והן כפי הדעה השני', שפעולת האדם **מלמטה** היא באופן כזה אשר עד היזבל ה' בבחינת "מהלך", בהדרגה ובערך לעבודה שהיתה בשנה שלפני זה, משא"כ כאשר מיתממת שנת היזבל ומתחילה השנה החדשה לאחר היזבל – נעשית "קמיעה" ודילוג (יזעורט א שפונג'⁴³) בכל ענינים אלה, ומתחיל סדר עבודה חדש שלא בערך לעבודה שהיתה עד אז, ובלשון הדין⁴⁴ של "ראו עולם חדש", אשר קודם ה' עלמו של יזבל באופן מסויים, ועכשיו נהי' "עולם חדש".

וזה יהי' הכנה ל"עולם חדש ראה" בבית משיח צדקנו, שאז יהי' הענין ל"לתקן עולם במלכות שד'-י", עד שזה יפעל על כל עמי הארץ – "יעמדו זרים ורעו צאנכם"⁴⁴, ו"אז אחד⁴⁵ כפי שהרמב"ם מסיים בהלכות מלכות⁴⁶, עד ל"זוהיתו לה' המלכות"⁴⁷, בקרוב ממש, במאלה האמיתית והשלמה.

(43) ב"ד פ"ל, ת.

(44) ישעי' ס"א, ת.

(45) אפ"י, ג' ט.

(46) פ"א, א.

(47) עובד' א, כא.

ד"עולמו של לוי" – שכן, סדר העבודה הוא אשר "בן עשרים לרדוף"³⁷, שבהיותו בן עשרים מקבל הוא את הכוח להיות "יוצא צבא בישראל", וכיון שעל דרך החגל "ימי שנותינו בהם שבעים שנה"³⁸ [אע"פ ש"אם בנבחרות שמנים שנה"³⁸, עד ש"זהי ימי מאה ועשרים שנה"³⁹, אך אז ישנו סדר עבודה שונה] – אם-כן יוצא שאצל כל יהודי שנים חמישים שנה (מגיל עשרים עד גיל שבעים), שהם ע"ד הנאמר בפירוש לגבי שבט לוי "זמן חמישים שנה ישוב מצבא העבודה ולא יעבד עו"⁴⁰.

והביאר בהו הוא, על פי דברי הרמב"ם בסוף הלכות שמטה ויזבל אשר "לא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש . . אשר נדבה רוחו אותו . . הרי זה נחמדש קודש קדשים ויהי' ה' חלקו ונחלתו לעולם".

[ולענין, דעל-פי נגלה דרוש ביאר בלשון הרמב"ם "נתקדש קודש קדשים", משום שלשון זה נאמר רק בנוגע לאח"כ⁴¹ ולא בנוגע ללויים, והרמב"ם מדבר הרי אודות שבט לוי, ועוד מסיקי 'כל איש ואיש . . אשר נדבה רוחו כו'].

ובנוגע לענינו – חמישים שנה לגאולה: כאשר ישנו הענין ד"נדבה רוחו אותו . . לעמוד לפני ה' לשרתו", כפי שמבאר ברמב"ם

(37) אבות פ"א מ"ב.

(38) תהלים ג, ז.

(39) בראשית ג, ג.

(40) בהלכותו ת, כ"ה.

(41) ד"א כ"ה, ז"ג.

(42) ברכות י"ב, א.

